

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ
ECONOMICS INSTITUTE

1947

DRUGI POLJOPRIVREDNI FORUM

HRANA ZA EVROPU

U SUSRET NOVOJ STRATEGIJI RAZVOJA AGROPRIVREDE SRBIJE

Subotica, 11–13. oktobar 2012.

PANEL 5: ZADRUGARSKO POPODNE STRATEGIJA RAZVOJA ZEMLJORADNIČKOG ZADRUGARSTVA

Prezentacija projekta: „Osnivanje, razvoj i revitalizacija
zemljoradničkih zadruga u AP Vojvodini“

Radislav Jovanov, predsednik i mr Jelena Nestorov Bizonj, sekretar
Zadružnog saveza Vojvodine

ZASTUPLJENOST ZEMLJORADNIČKIH ZADRUGA PO NASELJENIM MESTIMA - AKTUELNO STANJE -

- 468 naseljenih mesta u A.P. Vojvodini – oko 440 aktivnih zemljoradničkih zadruga
  - 249 naseljenih mesta – postoji aktivna zemljoradnička zadruga
  - 54 naseljena mesta – postoji neaktivna zemljoradnička zadruga
  - 165 naseljenih mesta – ne postoji registrovana zemljoradnička zadruga
- 219 naseljenih mesta – nema aktivnu zemljoradničku zadrugu

PROJEKAT: OSNIVANJE, RAZVOJ I REVITALIZACIJA ZEMLJORADNIČKIH ZADRUGA U A.P. VOJVODINI

- **PREDMET PROJEKTA:**

- Osnivanje, razvoj i revitalizacija zemljoradničkih zadruga u A.P. Vojvodini – prema potrebama stanovništva u lokalnim zajednicama;
- Povećanje broja zaposlenih uz poboljšanje kvalifikacione strukture zaposlenih u zadružnom sektoru.

- **NOSIOCI PROJEKTA:**

- Zadružni savez Vojvodine, Novi Sad
- Pokrajinski sekretarijat za rad, zapošljavanje i ravnopravnost polova

- **PARTNERI NA PROJEKTU:**

- Lokalna samouprava - opštine i mesne zajednice iz A.P. Vojvodine
- Postojeće zemljoradničke zadruge
- Po potrebi i drugi partneri.

CILJEVI PROJEKTA

- ***Stvaranje mreže aktivnih zemljoradničkih zadruga koja pokriva sva naseljena mesta u A.P. Vojvodini***
- ***Povećanje broja zaposlenih, zadrugara i kooperanata u zemljoradničkim zadrugama u ruralnim sredinama.***
- Ostvarenje osnovnih ciljeva projekta, zahteva rad na **operativnim ciljevima**:
- Osnivanje zemljoradničkih zadruga u naseljenim mestima u kojima nema registrovane ili aktivne zemljoradničke zadruge, a postoji potencijal za zadružno organizovanje;
- Proširenje poslovanja postojećih zemljoradničkih zadruga na teritorijama naseljenih mesta koja nemaju registrovane ili aktivne zemljoradničke zadruge;
- Revitalizacija postojećih zemljoradničkih zadruga koje imaju potencijala, ali se nalaze u neaktivnom statusu, ili rade smanjenim kapacitetom;
- Zapošljavanje nedostajuće stručne radne snage u postojećim i novim zemljoradničkim zadrugama;
- Uključivanje poljoprivrednog i nepoljoprivrednog stanovništva iz ruralnih sredina u rad sa postojećim zadrugama, ili osnivanjem nove zadruge (žene, proizvođači organske hrane, poljoprivrednici sa nekomercijalnim posedima, nezaposleni...).

NAČIN REALIZACIJE PROJEKTA

- **Prvi korak: sastanak nosilaca projekta sa predstavnicima svake opštine u cilju ocene stanja i potreba, radi utvrđivanja plana za dalje aktivnosti.**
- Nakon procene da li je potrebno usmeravati aktivnosti na: osnivanje nove zadruge, proširenje poslovanja postojećih zemljoradničkih zadruga na teritorijama naseljenih mesta koja nemaju registrovane ili aktivne zemljoradničke zadruge, ili revitalizacije postojećih zemljoradničkih zadruga koje se nalaze u neaktivnom statusu – utvrdiće se **ciljna grupa** sa kojom će se raditi na projektu.
- **Organizovanje sastanka na nivou opštine sa identifikovanom ciljnom grupom** - npr. poljoprivrednicima iz mesta u kojem nema zadruge – za osnivanje nove zadruge; postojećom aktivnom zadrugom i poljoprivrednicima iz susednih mesta – u vezi proširenja teritorije poslovanja postojeće zadruge, ili proširenja delatnosti postojeće zadruge, itd.
- **Drugi korak: nakon procene stanja, i iskazanih interesa i mogućnosti u okviru ciljne grupe - donošenje zajedničkog plana za realizaciju konkretnih mera** na nivou pojedinačnih opština.

SAVREMENI KONCEPTI RAZVOJA ORGANSKE PROIZVODNJE U FUNKCIJI PODIZANJA KONKURENTNOSTI AGROPRIVREDE SRBIJE

- **Treći korak: realizacija ciljeva** u saradnji sa opštinom i Sekretarijatom za rad, zapošljavanje i ravnopravnost polova po pojedinačnim opštinama, u smislu:
- **Obezbeđenja uslova za osnivanje i početak rada novih zadruga** - registracija zadruge, obezbeđenje kancelarije za početak rada, zapošljavanje stručnjaka, i drugo;
- **Pomoć postojećim zadrugama za proširenje teritorije poslovanja postojeće zadruge, ili proširenja delatnosti postojeće zadruge** – registracija ogranka, uključivanje poljoprivrednika u uspešne zemljoradničke zadruge u drugim naseljenim mestima, ostvarivanje uslova za proširenje delatnosti zadruga (žensko preduzetništvo, domaća radinost, seoski turizam, usluge), zapošljavanje stručnjaka koji bi radili na novoj teritoriji ili u novoj delatnosti zadruge, i drugo.
- **Revitalizacija postojećih zemljoradničkih zadruga** – pronalaženje načina i izvora sredstava za revitalizaciju zadruge u slučaju procene opravdanosti ovog cilja.
- **Zapošljavanje nedostajuće stručne radne snage u postojećim i novoosnovanim zemljoradničkim zadrugama**, i to posebno visokokvalifikovanih stručnjaka u ruralnim sredinama je preduslov za sprovođenje projekta, bilo da se sprovodi kroz zasnivanje radnog odnosa u zadrugama, samozapošljavanja ili uspostavljanja poslovne saradnje sa zadrugom.

DRUGI POLJOPRIVREDNI FORUM

HRANA ZA EVROPU

U SUSRET NOVOJ STRATEGIJI RAZVOJA AGROPRIVREDE SRBIJE

Subotica, 11–13. oktobar 2012.

EFEKTI PROJEKTA ZA NOVOOSNOVANU ZADRUGU

- Besplatna izrada osnivačkih akata i drugih dokumenata, sa stručnim pravnim savetima za početak rada zadruge – obezbeđuje Zadružni savez Vojvodine;
- Finansiranje jedne zarade novozaposlenog lica u novoj zadruzi u periodu od 12 meseci – obezbeđuje Pokrajinski sekretarijat za rad, zapošljavanje i ravnopravnost polova;
- Besplatno korišćenje poslovnih prostorija sa osnovnom opremom za rad (kancelarija sa opremom) u periodu od 12 meseci – obezbeđuje lokalna samouprava.
- **Učešćem u projektu - ušteda u prvoj godini rada iznosi oko 1.000.000,00 dinara.**

Očekivani rezultati - ciljevi projekta:

- Stvaranje mreže aktivnih zemljoradničkih zadruga koja pokriva sva naseljena mesta u A.P. Vojvodini – kroz povećan broj novoosnovanih zadruga, proširenje teritorije rada i delatnosti postojećih zadruga, i revitalizaciju postojećih zadruga;
- Povećanje broja zaposlenih, zadrugara i kooperanata u zemljoradničkim zadrugama u ruralnim sredinama.

Mesto i rokovi sprovođenja projekta:

- Projekat bi se sprovodio u naseljenim mestima na teritoriji A.P. Vojvodine.
- Projekat bi se sprovodio u periodu od januara 2012. godine, zaključno sa junom 2013. godine odnosno u trajanju od 18 meseci.

Sredstva za sprovođenje projekta:

- Nosioци projekta bi u okviru svojih delatnosti obavljali bez nadoknade poslove predviđene projektom, a finansiranje troškova sprovođenja projekta definisalo bi se u toku sprovođenja projekta – zavisno od potreba po pojedinačnim opštinama;

PRVI REZULTATI PROJEKTA

- Izazvan je veliki interes lokalnih samouprava i potencijalnih zadrugara za učešće u projektu;
- Održano je oko 30 sastanaka sa lokalnim samoupravama i grupama zainteresovanim za realizaciju projekta;
- Osnovano je šest zadruga u okviru projekta: vinogradarsko – vinarska zadruga i ženska zadruga u Inđiji; dve zemljoradničke zadruge u Bečeju; po jedna zadruga u Novoj Crnji i Lovćencu;
- Započeti su postupci revitalizacije u dve zadruge;
- Značajno je povećan interes šire javnosti za mogućnosti zadružnog organizovanja.

- Realizacijom ovog projekta Zadružni savez Vojvodine u Međunarodnoj godini zadruga želi da doprinese afirmaciji i razvoju zadrugarstva u Vojvodini, u svetlu ostvarivanja ciljeva Međunarodne godine zadruga.

2012. GODINA – MEĐUNARODNA GODINA ZADRUGA

- Generalna Skupština Ujedinjenih Nacija proglasila je 2012. godinu međunarodnom godinom zadruga sa naglaskom na doprinos zadruga socijalno-ekonomskom razvoju, a posebno na njihovom uticaju na smanjenje siromaštva, povećanje zaposlenosti i socijalnoj integraciji.

- Sa sloganom **“Zadruga grade bolji svet”**, međunarodna godina zadruga ima **tri glavna cilja**:

1. Povećanje svesti:

- Povećanje društvene svesti o zadrugama i njihovom doprinosu društveno-ekonomskom razvoju i dostizanju razvojnih ciljeva milenijuma.

2. Promovisanje rasta:

- Promovisanje formiranja i rasta zadruga među pojedincima i institucijama - radi ispunjenja svojih zajedničkih ekonomskih potreba i za društveno - ekonomski napredak.

3. Utvrđivanje odgovarajuće politike:

- Ohrabrivanje vlada i zakonodavnih tela da utvrde politiku, donesu zakone i obezbede sprovođenje zakona za formiranje i rast zadruga.
- Podizanje svesti o zadrugama – međunarodna godina zadruga će pomoći da se poveća podrška i razvoj zadruga od strane pojedinaca i zajednica.